

Spojená škola internátna
Nám. Š. Kluberta 2, 054 01 Levoča

Školský vzdelávací program
Kráčame za svetlom 2.

Platí pre školský rok 2017/2018

Školský vzdelávací program vychádza z inovovaných vzdelávacích programov pre žiakov so zrakovým postihnutím, pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a pre žiakov s viacnásobným postihnutím, ktoré vydalo MŠVVaŠ SR pod číslami: 2016-14674/20284:16-10F0, 2016-14674/20272:10-10F0, 2016-14674/20280:14-10F0, a platí pre žiakov prípravného, prvého, druhého, tretieho, piateho, šiesteho a siedmeho ročníka.

Pre ostatných žiakov školy platí školský vzdelávací program zo šk. roku 2015/2016.

Obsah

Všeobecné údaje.....	3
Ciele vzdelávania	3
Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti.....	5
Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania.....	5
Priestorové a materiálno-technické podmienky	6
Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a učiteľov	6
Systém kontroly a hodnotenia žiakov	7
Systém kontroly a hodnotenia zamestnancov	7
Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov	7
Základná škola pre žiakov so zrakovým postihnutím	9
Charakteristika školy.....	9
Profil absolventa.....	9
Učebný plán.....	10
Program učebnej osnovy	11
Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou internátna	12
Charakteristika školy.....	12
Profil absolventa.....	12
Učebný plán.....	13
Program učebnej osnovy	14
Charakteristika školy.....	15
Školský vzdelávací program	15
Profil absolventa.....	15
Variant A	15
Kľúčové kompetencie	15
Učebný plán.....	16
Program učebnej osnovy	17
Variant B	18
Kľúčové kompetencie	18
Učebný plán.....	18
Učebná osnova	19
Variant C	20
Kľúčové kompetencie	20
Učebný plán.....	20
Program učebnej osnovy	21
Školský internát.....	22
Charakteristika	22
Výchovný program.....	22
Výchovný plán pre deti materskej školy	22
Výchovné štandardy pre deti materskej školy.....	23
Výchovný plán pre mladších žiakov ZŠ	23
Výchovné štandardy mladších žiakov ZŠ	24
Výchovný plán pre starších žiakov ZŠ.....	24
Výchovné štandardy žiaka II. stupňa ZŠ.....	26
Výchovný plán pre žiakov ŠZŠ.....	26
Výchovné štandardy žiaka ŠZŠ.....	28
Školský klub.....	28
Charakteristika	28
Výchovný plán ŠKD	28
Výchovné štandardy ŠKD	29

Všeobecné údaje

Predkladateľ programu Spojená škola internátna
Nám. Š. Kluberta 2, Levoča
Riaditeľ: PaedDr. Šarlota Múdra

Zriaďovateľ školy Okresný úrad Prešov

Platnosť Školský rok 2017/2018

Charakteristika školy

Spojená škola internátna, Nám. Š. Kluberta 2, Levoča (v skratke SŠI) je organizáciou, ktorá vzdeláva žiakov s rôznym druhom postihnutia.

Organizačnými zložkami školy sú: Základná škola pre žiakov so zrakovým postihnutím internátna, Špeciálna základná škola pre žiakov so zrakovým postihnutím internátna, Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou internátna.

Súčasti školy: Školský internát, Školský klub, Školská jedáleň, Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Trieda pri zdravotníckom zariadení.

Vyučovací jazyk slovenský

Zameranie školy

Primárnym poslaním základnej školy pre nevidiacich a slabozrakých je výchova a vzdelávanie zrakovo postihnutých detí. V intenciách tohto poslania vytvárame podmienky pre všetky deti so zrakovým postihnutím s prihliadnutím na ich jedinečnosť a z toho vyplývajúce individuálne potreby. Primárnym poslaním základnej školy pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou je vytvárať podmienky pre vzdelávanie detí s narušenou komunikáciou, s preferenciou na poruchy učenia. Špeciálna základná škola pre ZP poskytuje vzdelávanie žiakom s mentálnym postihnutím a pridruženým zrakovým postihnutím, pričom cieľom vzdelávania je príprava na najvyššiu mieru samostatnosti, akú môže daný jedinec dosiahnuť.

Cieľom školy je vychovať jedinca schopného zaradiť sa do bežnej spoločnosti a pripraviť ho na prežitie plnohodnotného života.

Základným princípom, ktorým sa škola riadi je ľudskosť, tolerancia a rovnosť šanci pre každé dieťa.

Ciele vzdelávania

Pre ISCED I

- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,

- umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,

- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- vyvážené rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať,

Pre žiakov so zrakovým postihnutím:

- rozvíjať náhradné zmysly sluch, hmat a čuch a vedieť ich využiť pri práci aj v bežných životných situáciách,
- naučiť žiakov v maximálne možnej miere využívať funkčný zrak, ale tiež kompenzačné pomôcky a techniky.

Pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou:

- rozvíjať všetky jazykové roviny a všetky formy komunikácie a tak eliminovať následky NKS.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím:

- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu.

Pre ISCED II

- primerane veku rozvinúť kľúčové spôsobilosti (kompetencie), zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Pre žiakov so zrakovým postihnutím:

Špecifické ciele výchovy a vzdelávania žiakov so zrakovým postihnutím zohľadňujú zásady výchovy a vzdelávania zrakovo postihnutých, najmä zásadu prevencie zrakovej defektivity, korekciu zrakovej defektivity, požiadavku integrácie zrakovo postihnutých, ako aj zásadu kompenzácie a reedukácie zraku, pričom pri praktickej realizácii sa dôsledne uplatňuje individuálny prístup ku každému zrakovo postihnutému žiakovi zohľadňujúci dôsledky zrakového postihnutia.

Nedeliteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania slabozrakých žiakov je rozvoj zrakového vnímania žiakov pomocou súboru techník, metód a postupov a podpora optimálneho využívania zraku. Vzhľadom na požiadavku komplexnosti prijímaných a spracovávaných informácií je u

slabozrakých žiakov dôležité okrem reedukácie zraku sústrediť sa aj na systematický rozvoj kompenzačných mechanizmov (hmat, sluch, čuch a chuť), podľa potrieb sa precvičuje aj priestorová orientácia a samostatný pohyb.

Ciele a úlohy výchovy a vzdelávania žiakov so zvyškami zraku zohľadňujú požiadavku rozvíjania zvyškov zraku (zrková stimulácia) v kombinácii s rozvíjaním vnímania ostatnými zmyslami (kompenzácia). Vo výchove a vzdelávaní žiakov so zvyškami zraku je pomer využívania reedukácie a kompenzácie zraku podmienený individuálnymi možnosťami žiakov a charakterom učiva. V zásade ide o vzdelávanie striedaním spôsobu práce zamerané na získanie čo možno najkomplexnejších a najpresnejších informácií - poznatkov v rámci požiadaviek základnej školy. Ciele a úlohy výchovy a vzdelávania nevidiacich žiakov sú orientované predovšetkým na špeciálnopedagogickú rehabilitáciu, a to najmä na kompenzáciu dôsledkov zrkového postihnutia. Ciele výchovy a vzdelávania sú podmienené rozsahom a charakterom zrkového postihnutia, ako aj dobou jeho vzniku. Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že sa u nevidiacich žiakov vyskytujú odchýlky od štandardných prejavov. Predovšetkým je to absencia alebo výrazná redukcia možnosti učenia sa na základe vizuálneho vnímania a žiadna alebo nedostatočná úroveň vizuálneho kontaktu, ktorý je inak bežný v medziľudskej interakcii. Celková situácia v tejto oblasti je sťažená aj skutočnosťou, že nevidiaci žiak nemôže vnímať neverbálne časti komunikácie. Vo výchovno-vzdelávacom procese má mimoriadny význam používanie kompenzačnej techniky, najmä IKT.

Priestorová orientácia a samostatný pohyb sa okrem hodín PO a ITC precvičuje aj na iných hodinách podľa aktuálnych možností a potrieb.

Pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou:

- rozvíjaním náhradných komunikačných zručností a precvičovaním tých schopností, v ktorých majú jednotliví žiaci problém dosiahnuť takú elimináciu poruchy, aby boli žiaci pripravení na vyššie sekundárne vzdelávanie.

Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti

Primárne vzdelanie získa žiak so zrkovým postihnutím a narušenou komunikačnou schopnosťou úspešným absolvovaním všeobecno-vzdelávacieho programu ostatného ročníka primárneho stupňa základnej školy. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania. Žiak s mentálnym postihnutím získa primárne vzdelanie absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím – ukončením 9. ročníka, podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. Získanie primárneho vzdelávania je vyznačené v doložke vysvedčenia.

Ukončením 9.-teho ročníka základnej školy získa žiak so zrkovým postihnutím aj žiak s narušenou komunikačnou schopnosťou *nižšie sekundárne vzdelanie*. Získanie nižšieho sekundárneho vzdelania je vyznačené v doložke vysvedčenia.

Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Dĺžka štúdia v základnej škole je 9 až 10 rokov, v špeciálnej základnej škole 9 až 11 rokov, a to vo veku žiaka od 6 do 16, prípadne 18 rokov, podľa toho, či bol žiak zaradený aj do prípravného ročníka. V individuálnych prípadoch, keď žiak nastúpil do školy neskôr, môže riaditeľ školy povoliť žiakovi ukončenie základného vzdelávania do 18. roku veku.

Základnou organizačnou formou je vyučovacia hodina. Podľa uváženia môže učiteľ spájať 2 až 4 hodiny do blokového vyučovania s primeranými prestávkami na oddych žiakov.

V odôvodnených prípadoch s ohľadom na zdravotný stav žiaka môže riaditeľ školy povoliť individuálnu formu vzdelávania.

Žiaci školy pri zdravotníckom zariadení majú skrátený vzdelávací čas podľa odporúčania ošetrojúceho lekára a to na 1 až 3 hodiny denne.

Personálne zabezpečenie chodu školy

V SŠI pracuje 45 pedagógov, z toho je 11 vychovávateľov, 1 katechetka na čiastočný úväzok, 27 učiteľov a 6 pedagogických asistentov. V ČŠPP pracujú 5 pracovníci na plný úväzok a 7 na čiastočný úväzok. Pedagogickí zamestnanci, ktorí v škole pracujú viac ako 3 roky, spĺňajú predpísané vzdelanie. Ostatní si vzdelanie doplnia štúdiom. V školskom roku 2017/2018 budú pedagógom pomáhať 9 pomocní vychovávateľa. Škola ďalej zamestnáva sociálnu pracovníčku, 2 ekonómky, personalistku, hospodára, psychológa, zdravotnú sestru, školníka, údržbára, vodiča, 4 upratovačky, práčku, 2 vrátničky.

Priestorové a materiálno-technické podmienky

Všetky triedy školy, kabinety, kancelárie, internátne izby či odborné pracovne sú umiestnené v jednej budove. Okrem 15 bežných tried sú v škole odborné učebne: Učebňa výpočtovej techniky pre mladších žiakov, učebňa výpočtovej techniky pre starších žiakov, učebňa výtvarnej výchovy, učebňa hudby, stolárska dielňa, odborná učebňa na individuálne tyflopédické cvičenia, keramická dielňa, audioučebňa, kuchynka, miestnosť na senzomotorickú integráciu, jazykové zdrojové centrum, telocvičňa, kabinet logopéda. Vo voľnom čase môžu žiaci navštíviť školskú knižnicu, klubovňu či posilňovňu. Spoločné stretnutia všetkých žiakov školy sa uskutočňujú v aule. V internátnej časti školy je 20 izieb, 4 denné izby, 4 kúpeľne, šatňa a samostatné WC pre chlapcov a dievčatá na každej chodbe. Materská škola má k dispozícii 2 triedy, 1 spálňu, kúpeľňu a WC. ČŠPP má 4 miestnosti a čakáreň, školský klub 2 herne, 2 pracovné miestnosti a šatňu. Ďalšie miestnosti v škole slúžia pedagógom a ostatným zamestnancom. Okolo budovy je školský dvor, na ktorom je umiestnené detské ihrisko a multifunkčné ihrisko, bežecká dráha, výcviková plocha na priestorovú orientáciu. Trieda pri zdravotníckom zariadení má vyčlenené priestory na detskom oddelení v levošskej nemocnici.

Školské kabinety sú vybavené bežnými aj špeciálnymi učebnými pomôckami. Žiaci, ktorí nevedia pracovať so zrakom dostávajú ako individuálnu školskú pomôcku pichtov stroj. Žiaci so zvyškami zraku dostávajú ako individuálnu učebnú pomôcku stolovú alebo ručnú lupu. Žiaci so zrakovým postihnutím, ktorých diagnóza to vyžaduje, majú individuálne osvetlenú pracovnú plochu.

Pre potreby žiakov sú 2 triedy vybavené počítačmi, jazyková učebňa vybavená notebookmi, v 7 triedach sú interaktívne tabule.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a učiteľov

Budova školy je po celý deň uzatvorená. Prichádzajúci pracovníci si otvárajú kartou, ktorá cez dochádzkový systém zaznamenáva príchody a odchody. Ostatným návštevm

a žiakom školy otvára v čase od 6,00 do 20,00 vrátnečka, mimo týchto hodín určený zamestnanec školy. Na posilnenie bezpečnosti žiakov slúži kamerový systém, ktorý monitoruje pohyb osôb po chodbách školy aj internátu. Brána do školského dvora je tiež uzatvorená, na jej otváranie slúži systém diaľkového ovládania.

O zdravie žiakov sa stará školská zdravotná sestra.

Pred každou aktivitou mimo školy, ako aj na hodinách so zvýšeným rizikom úrazu sú žiaci poučení o bezpečnosti. O bezpečnosti pri práci sú žiaci poučení aj pred každým používaním elektrospotrebičov a technických pomôcok.

Systém kontroly a hodnotenia žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov sa bude vychádzať z Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl č. 22/2011 a vnútorným školským pokynom na hodnotenie žiakov.

Klasifikáciou sa budú hodnotiť všetky predmety v 2. až 9. ročníku základnej školy aj špeciálnej základnej školy variant A.

Slovne sa budú hodnotiť žiaci v prípravnom a prvom ročníku základnej školy aj špeciálnej základnej školy variant A, všetkých ročníkov variantu B a C. Žiaci oslobodení od denného dochádzania do školy a žiaci s individuálnym vzdelávacím programom v niektorom predmete budú hodnotení individuálne podľa dohody a zváženia vyučujúcich.

Systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa deje na základe:

- a) Pozorovania (hospitácie)
- b) Rozhovoru
- c) Výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)
- d) Sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- e) Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- f) Hodnotenia učiteľov žiakmi a ich rodičmi
- g) Vzájomného hodnotenia učiteľov
- h) Úspešnosti projektov
- ch) Koordinácie mimoškolských aktivít (súťaže, projekty, výstavy, exkurzie, nácvič kultúrnych programov, vydávanie školského časopisu)

Kontrolu pedagogických a odborných zamestnancov školy robí ich priamy nadriadený a riaditeľ školy podľa plánu a zaznamenáva na osobných hárkoch. Všetky podmienky kontroly sú rozpísané v pracovnom poriadku SŠI.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a ostatných zamestnancov

Zamestnanci školy spĺňajú podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti v súlade s platnou legislatívou. Podľa plánu kontinuálneho vzdelávania sa pedagogickí a odborní

zamestnanci zúčastňujú ďalšieho vzdelávania. Všetci zamestnanci školy sa podľa potreby a podľa aktuálnej ponuky zúčastňujú aktualizácie vzdelávania, ktoré poskytujú rôzne vzdelávacie inštitúcie a odborných seminárov, ktoré organizuje SŠI.

1 učiteľka si doplní vzdelávanie v oblasti špeciálnej pedagogiky a 1 učiteľ v predmete telesná výchova.

Základná škola pre žiakov so zrakovým postihnutím

Charakteristika školy

V školskom roku 2017/2018 sa budú žiaci vzdelávať v ročníkoch: prípravný, prvý, druhý, tretí, štvrtý, piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty. Organizačne bude vyučovanie prebiehať v triedach spolu so žiakmi zo ZŠ NKS. Priemerný počet žiakov v triede je 7.

Profil absolventa

Profil absolventa vychádza z kľúčových kompetencií, ktoré zahrňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať. Vychádzajú zo vzdelávacieho programu pre zrakovo postihnutých žiakov.

Kľúčové kompetencie sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň musia byť uplatniteľné v životnej praxi. Menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať (a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility). Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania.

Jednotlivé kľúčové kompetencie sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový programový charakter. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebazvdelávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy.

Kompetencia k celoživotnému učeniu sa:

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

Sociálne komunikačné kompetencie:

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v slovenskom jazyku,
- vie nadviazať kontakt aj s cudzou osobou, vie vysvetliť svoj handicap,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami.

Kompetencia čítať s porozumením:

- vie čítať preňho prístupnú formu textu, rozumie prečítanému,
- chápe písomne zadané úlohy a vie v texte nájsť všetky zadania potrebné na jej riešenie.

Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a internetom,
- je schopný používať špeciálne programy pre zrakovo postihnutých.

Kompetencia riešiť problémy:

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

Kompetencie občianske:

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

Kompetencie pracovné:

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy a zdravotný postih, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

Učebný plán

Rámcový učebný plán pre žiakov so zrakovým postihnutím pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie													
vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie						ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		Pr.	1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	4+2	9	8+1	7	7	38	5+1	5+1	4+1	5	5+1	28
	anglický jazyk				3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	3+1	4	4+1	4+1	4	22	4+1	4+1	4+1	4+1	5	25
	informatika				1	1	2	1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	prvouka	1	1	2			4						
	prírodoveda				1	2	3						
	fyzika								2	1	2	1	6
	chémia									2	2	1	5
	biológia							2	1	2	1	1+1	8
Človek a	vlastiveda				1	2	3						

spoločnosť	dejepis							1	1	1	1	3	7
	geografia							2	1	1	1	1	6
	občianska náuka								1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova / náboženstvo		1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	1+1	1+1	10	2	2	2	2	2	10
	technika							1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1		4
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	2	10
Špeciálnopedagogická podpora	individuálne tyflopédické cvičenia	2	1	1	1	1	6	1	1	1	1	1	5
	priestorová orientácia/pohybová výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	5
	spolu	20	23	25	27	28	123	30	31	32	32	33	158

Program učebnej osnovy

V prílohe 1.

Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou internátna

Charakteristika školy

V školskom roku 2017/2018 sa budú žiaci ZŠ vzdelávať vo všetkých postupných ročníkoch. Organizačne bude vyučovanie prebiehať v 3 samostatných triedach, alebo v triedach ZŠ pre žiakov so zrakovým postihnutím. Priemerný počet žiakov v triede je 7.

V základnej škole pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou sa zameriavame prevažne na žiakov, ktorí majú narušenie zvukovej alebo grafickej stránky reči: agrafia, alexia, akalkúlia, dyslexia, dysortografia, dysgrafia, dyskalkúlia.

Profil absolventa

Osvojené kľúčové kompetencie absolventa základnej školy pre žiakov s NKS zodpovedajú profilu absolventa primárneho stupňa školského vzdelávania a profilu absolventa nižšieho sekundárneho stupňa školského vzdelávania.

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ:

- akceptuje problémy žiaka spojené s jeho narušenou komunikačnou schopnosťou a rešpektuje špecifiká jeho osobnosti
- rešpektuje správanie žiaka spôsobené jeho narušením
- podporuje a taktne usmerňuje jeho spôsoby sebarealizácie
- povzbudzuje žiaka a vytvára príležitosti pre jeho pozitívne hodnotenie
- stimuluje rozvíjanie tých schopností, ktoré v dôsledku narušenia nie sú dostatočne vyvinuté
- podporuje všetky snahy žiaka o ústnu i písomnú komunikáciu a vedie ku komunikatívnosti i ostatných spolužiakov
- žiakovi dôveruje a oslovuje ho rovnakým spôsobom ako ostatných spolužiakov
- poskytuje žiakovi podnety na hodnotiace myslenie a vedie ho k primeranému sebahodnoteniu
- vedie žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšuje jeho sebadôveru
- kladie na žiaka primerané požiadavky, nezľavuje v nárokoch a neoslobodzuje ho od činností, ktoré môže s individuálnou pomocou učiteľa alebo spolužiakov zvládnuť
- zachováva diskretnosť o problémoch žiaka s NKS a nereferuje o nich pred inými žiakmi, či rodičmi.

Učebný plán

Rámcový učebný plán pre žiakov ZŠ s narušenou komunikačnou schopnosťou												
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Príprav.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3	9	8	7	7	5	5	4	5	5	58
	anglický jazyk	0			3	3	3	3	3	3	3	21
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4+1	4	4	4	5	40+1
	informatika	0	0	0	1	1	1	1	1	1		6
Človek a príroda	prvouka	1	1	2								2+1
	prírodoveda				1	2						3
	fyzika							2	1	2	1	6
	chémia								2	2	1	5
	biológia						2	1	2	1	1+1	7+1
Človek a spoločnosť	vlastiveda				1	2						3
	dejepis						1	1	1	1	2	6
	geografia						2	1	1	1	1	6
	občianska náuka							1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova /náboženstvo		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2		1	1+1	1+1	2	2	2	2	2	2+15
	technika						1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1		9
	výtvarná výchova	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	12
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Špeciálnopedagogická podpora	Individuálna log. intervencia	7	4	4	3	2	3	3	3	3	3	35
Spolu		20	24	25	27	28	30	30	31	31	31	154

Program učebnej osnovy

Program učebnej osnovy v základných predmetoch je zhodný s učebnou osnovou uvedenou v štátnom vzdelávacom programe pre základné školy. V predmete Individuálna logopedická intervencia sa vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a prihliada na individuálne možnosti a schopnosti žiaka. Na týchto hodinách sa žiaci môžu zúčastňovať terapie EEG Biofeedback. Odporúča sa používať písmo Comenia script, ktoré je pre žiakov jednoduchšie.

Špeciálna základná škola pre žiakov so zrakovým postihnutím

Charakteristika školy

V školskom roku 2017/2018 sa budú žiaci ŠZŠ vzdelávať vo všetkých postupných ročníkoch. Vzdelávacie varianty: A, B, C. Organizačne bude vyučovanie prebiehať v 6 triedach: variant A – 4 triedy, variant C – 2 triedy. Žiaci vzdelávaní vo variante B budú individuálne pričlenení k niektorým triedam var. A. Priemerný počet žiakov v triede je 6.

V triedach pri žiakoch kombinovane postihnutých – zrakové, mentálne a telesné postihnutie pôsobia asistenti učiteľa.

Školský vzdelávací program

Profil absolventa

Absolvent vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím, má svoje kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ktoré sú viacúčelové (multifunkčné) a vyplývajú zo vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím príslušného variantu, zároveň s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie. Súčasne vyvážené rozvíjajú kognitívnu, sociálno – emocionálnu, perceptuálnu – motorickú oblasť osobnosti žiaka. Slúžia na výkon pracovných a mimopracovných aktivít v osobnom živote. Majú nad predmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu vzdelávania, k čomu prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy, metódy výučby, podnetné prostredie školy, aktivity uskutočňované v škole a mimo školy. Edukačný proces u zrakovo postihnutých sa uskutočňuje prostredníctvom sluchového a hmatového kanálu. Písaná reč sa uskutočňuje pomocou Braillovo bodového písma, pomocou tyflografických pomôcok a tyfлотechniky. Osobitný dôraz sa kladie na psychohygienické aspekty – únavu zraku a pod.

Variant A

Kľúčové kompetencie

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov** s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Učebný plán

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a so zrakovým postihnutím var. A												
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
	Rozvíjanie kom. zručností	7										7
	Rozvíjanie graf.t. zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	39 9
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská						1	1	1	1	1	5

	výchova /náboženstvo											
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1	1 +1	2	3	4	4	4	4	4	4	31 1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	2	2 +1	2 +1	2 +1	20 7
Špeciálnopedagogická rehabilitácia	Individuálne tyflopédické cvičenia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Priestorová orientácia / pohybová výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Spolu		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	

Program učebnej osnovy

V prílohe 2.

Variant B

Kľúčové kompetencie

Absolvent primárneho stupňa vzdelania vo variante B má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho krátko ústne zreprodukovat',
- je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

Učebný plán

Rámcový učebný plán pre žakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii so zrakovým postihnutím var. B													
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spo lu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	28
	rozvíjanie komunikačných schopností	5	3 1	3 1	3 1	3 1	3 1	3 1	2	2 1	2 1	2 1	31 10
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1					8 12
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31
	informatika								1	1	1	1	4

Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská						1	1	1	1	1	1	1	6
	výchova/náboženstvo													
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	48
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
Špeciálnopedagogické kompetencie	Priestorová orientácia/ pohybová výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	Individuálne tyflopédické cvičenia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Spolu		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	26	267

Učebná osnova

Predmety vo variante B majú rovnaké ciele aj metodiku ako vo variante A. Preto učebná osnova nie je presne vymedzená a vychádza z učebnej osnovy pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia. Obsahový a výkonový štandard je prispôbený mentálnym možnostiam žiakov. Každý žiak môže mať vypracovaný individuálny vzdelávací program.

Variant C

Kľúčové kompetencie

Absolvent programu primárneho vzdelávania vo variante C disponuje v rámci svojich schopností týmito kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou podľa svojich schopností, adekvátne stupňu postihnutia,
- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorenému slovu,
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,
- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,
- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií alebo elektornickýchpomôcok s pomocou učiteľa,
- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov,
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga sa ich pokúša riešiť,
- uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

Učebný plán

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia v kombinácii so zrakovým postihnutím													
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	informatická výchova								0,5	0,5	0,5	0,5	2
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo								1	1	1	1	4

Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	2,5 0,5	2,5 0,5	2,5 0,5	2,5 0,5	27 8
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
Špeciálnopedagogické kompetencie	Priestorová orientácia /pohybová výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	Individuálne tyflopédické cvičenia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
Spolu		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220

Program učebnej osnovy

V prílohe 2.

Školský internát

Charakteristika

Školský internát poskytuje deťom ubytovanie, stravovanie a tiež podmienky na záujmovú a oddychovú činnosť. Mestské deti a deti z blízkeho okolia ostávajú poobede v školskom klube.

Cieľom výchovy mimo vyučovania na našej škole, je vytvoriť deťom vhodné prostredie a podmienky pre ich výchovu a vzdelávanie. Poskytnúť im informácie, rozvíjať jazykové, rozumové a manuálne zručnosti. Naučiť ich vhodne a zmysluplne využívať voľný čas. Poskytnúť im priestor a čas, na rozvíjanie individuálnych daností a pripraviť ich pre samostatný život.

V internáte sú deti vo veku od 3 do 16 rokov. Z tohto dôvodu je výchovný plán rozčlenený podľa veku detí na výchovný plán pre mladších žiakov a výchovný plán pre starších žiakov, osobitne je vypracovaný výchovný plán pre deti z materskej školy a deti zo špeciálnej základnej školy.

Výchovný program

Výchovný plán pre deti materskej školy

Kompetencie dieťaťa materskej školy:

Pracovné:

vykonávať sebaobslužné činnosti,
vie vykonávať samostatne prácu,
dokončí prácu.

Kultúrne:

zúčastňuje sa na kultúrnych podujatiach,
ovláda kultúrne správanie v živote,
prijíma kultúrne podnety.

Komunikačné:

vie sa zrozumiteľne vyjadrovať,
vie spätne reagovať,
vie požiadať celou vetou o pomoc,
vie odpovedať celou vetou na otázky.

Sociálne:

vie sa pozdraviť,
vie poprosiť,
vie poďakovať,
vie odovzdať jednoduchý odkaz.

Poznávacie:

oboznamuje sa so spoločenským prostredím,
rozvíja si slovnú zásobu,

rozvíja si matematické predstavy a pojmy.

Výchovné štandardy pre deti materskej školy

V prílohe 2.

Výchovný plán pre mladších žiakov ZŠ

Kompetencie mladšieho žiaka ZŠ

Kognitívne kompetencie

Zaujíma sa o nové informácie.

Organizuje svoj učebný proces.

Je schopný riešiť svoje problémy.

Učí sa používať kompenzačné pomôcky.

Získané vedomosti uplatňuje vo vedomostných súťažiach.

Komunikatívne kompetencie

Vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou a ústnou formou.

Ovláda reč, rozširuje si slovnú zásobu čítaním alebo počúvaním.

Dokáže určitý čas sústredene načúvať.

Začína kontakt primeraným pozdravom.

Vhodne formuluje myšlienky, otázky a odpovede.

Adekvátne komunikuje – bez ostychu.

Uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých medziľudských vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu.

Je schopné prezentovať sa a hovoriť na verejnosti.

Nepoužíva vulgarizmy.

Získava nové informácie.

Efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie.

Sociálne a interpersonálne kompetencie

Vie tvorivo pracovať a komunikovať v skupine.

Vie empaticky pochopiť druhého a pomôcť mu.

Používa základy slušného spoločenského správania.

Podieľa sa na vytváraní príjemnej atmosféry v skupine.

Upevňuje dobré medziľudské vzťahy.

Podieľa sa na vytváraní pravidiel práce.

Uvedomuje si zodpovednosť a dôsledky svojho správania.

Váži si sám seba, svoje zručnosti, ocení prednosti druhých.

Vníma nespravodlivosť, agresivitu, šikanovanie.

Ovláda svoje jednanie v skupine a zároveň rešpektuje názory a správanie iných.

Prejavuje úctu k rodičom, starším ľuďom.

Kultúrne kompetencie

Uvedomuje si význam umenia.

Cení si a rešpektuje kultúrno–historické dedičstvo a ľudové tradície.

Je otvorený podieľať sa na kultúrnych podujatiach.

Ovláda základné pravidlá s úpravou zovňajšku človeka.

Rešpektuje vkus iných ľudí.

Prehlbuje estetické cítenie.

Občianske kompetencie

Uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti.
Dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápady.
Uvedomuje si svoje práva a povinnosti.
Získava zdravé sebavedomie a sebadôveru, buduje svoj pozitívny sebaobraz.
Má prirodzený rešpekt ku starším ľuďom.

Pracovné kompetencie

Organizuje svoju prácu.
Preberá zodpovednosť.
Prispieva k práci skupiny.
Vedenie žiakov k správnejmu spôsobu využívania materiálov.
Vedenie k pozitívnemu vzťahu k práci.
Dodržiava pravidlá bezpečnosti.
Pristupuje zodpovedne k výsledkom práce.
Rozvíja manuálne zručnosti.
Rozvíja predstavivosť, fantáziu, kreativitu.
Rozvíja sebaobslužné činnosti potrebné pre praktický život.
Udržiava poriadok.
Špecifické kompetencie
Dodržiava základné hygienické návyky.
Rozlišuje druhy oblečenia.
Používa toaletu.
Dbá o úpravu zvonjšku.
Uplatňuje zásady správneho zapínania.
Pripraví si lôžko.
Orientuje sa na stole.
Prejaví samostatnosť v nakupovaní.

Výchovné štandardy mladších žiakov ZŠ

V prílohe 2.

Výchovný plán pre starších žiakov ZŠ

Kompetencie staršieho žiaka ZŠ

Kognitívne kompetencie:

uplatňuje autonómne učenie ako prostriedok sebarealizácie a osobnostného rozvoja
prejavuje záujem samostatne a zodpovedne poznávať a tvoriť
uplatňuje rôzne stratégie učenia
samostatne formuluje problém a rieši nové situácie
prejavuje vytrvalosť pri riešení problémových situácií,
získané vedomosti samostatne a tvorivo uplatňuje v rôznych súvislostiach
nadobudnuté vedomosti dopĺňa vlastným štúdiom nových informácií
overuje si získané vedomosti v praktickom živote
využíva kompenzačné činitele
organizuje duševnú prácu

Komunikačné kompetencie:

používa slovnú zásobu adekvátnu danej situácii
vyjadruje sa zrozumiteľne, jasne a adresne
aplikuje rôzne formy komunikácie (verbálne, neverbálne)
primerane uplatňuje prvky neverbálnej komunikácie
vhodným spôsobom formuluje svoje potreby a prania
spontánne vyjadruje názory, postoje, pocity
dáva najavo svoje záujmy,
odkrýva svoje starosti a problémy
vedie dialóg
reguluje prejavy správania a eliminuje zlovyky
uplatňuje pravidlá zdržanlivosti v komunikácii s neznámymi osobami
podelí sa so zážitkami spoločensky prijateľnou a žiaducou formou
komunikuje prostredníctvom moderných IKT

Kultúrne kompetencie:

tvorivo využíva umenie a kultúru, ktoré sú dostupné jeho zmyslovým analyzátorom
chráni prírodné, historické a kultúrne dedičstvo
rešpektuje iné kultúry, národy a národnosti
uvedomuje si význam umenia v živote celej spoločnosti
správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám
rozlišuje vhodné a nevhodné oblečenie na danú príležitosť
dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch
používa umelecké výrazové prostriedky
uplatňuje pravidlá slušného správania
rozvíja vlastný talent
zapája sa do kultúrneho podujatia
dodržiava ľudové tradície a zvyky
aplikuje svoje poznatky pri diferencovaní významných objektov a historických pamätných objektov
prejavuje rozhl'ad v kultúrno-politických udalostiach v spoločnosti
rešpektuje významné sviatky, výročia a udalosti
posudzuje krásu umenia prostredníctvom kompenzačných faktorov

Sociálne kompetencie:

uplatňuje vybudovaný hodnotový systém
podieľa sa na plánovaní, rozhodovaní, realizácii a hodnotení činnosti
uplatňuje svoje práva
dodržiava povinnosti
rešpektuje režim dňa
vytvára pozitívnu sociálno-emočnú klímu v skupine
prispieva k rozvoju medziľudských vzťahov
zvláda jednoduché stresové situácie
rieši jednoduché konflikty
pomáha spolužiakom,
rešpektuje úlohy skupiny
prezentuje sám seba a výsledky svojej práce
prejavuje znaky prosociálneho správania
dodržiava hranicu vlastnej bezpečnosti v styku s okolím

Pracovné kompetencie:

prejavuje pozitívny vzťah k práci,

vyšpecifikuje reálne ciele s ohľadom na svoju profesijnú orientáciu
rozlišuje rôzne profesie,
využíva informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,
podieľa sa na spoločnej práci
uplatňuje získané manuálne zručnosti
využíva rôzne materiály
aplikuje pracovné techniky
dodržiava pravidlá bezpečnosti
udržiava poriadok na pracovisku
používa kompenzačné pomôcky
uplatňuje systematickosť v organizácii pracovnej plochy

Občianske kompetencie

uvedomuje si základné humanistické hodnoty
uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie
prejavuje úctu k starším osobám, rodičom
rieši ekologické problémy

Špecifické kompetencie – sebaobsluha

dodržiava základné hygienické návyky
aplikuje zásady správneho stolovania
rozlišuje druhy oblečenia
ovláda techniky obliekania
uplatňuje zásady v estetike obliekania
prejavuje samostatnosť v domácich prácach
bezpečne manipuluje s elektrickými a mechanickými spotrebičmi v kuchyni
využíva kuchynské zariadenie
rozoznáva základné ingrediencie
pripraví jednoduché jedlo
orientuje sa v hodnotovom systéme pri nákupe potravín
identifikuje obchody podľa komodity tovaru

Výchovné štandardy žiaka II. stupňa ZŠ

V prílohe 2.

Výchovný plán pre žiakov ŠZŠ

Kompetencie žiaka ŠZŠ

Kognitívne kompetencie

Zaujíma sa o vyučovanie.

Je schopný riešiť svoje problémy.

Učí sa používať kompenzačné pomôcky.

Získané vedomosti uplatňuje vo vedomostných súťažiach.

Komunikatívne kompetencie

Vyjadruje sa súvisle písomnou a ústnou formou.

Ovláda reč, rozširuje si slovnú zásobu čítaním alebo počúvaním.

Dokáže určitý čas sústredene načúvať.

Začína kontakt primeraným pozdravom.
Vhodne formuluje myšlienky, otázky a odpovede.
Adekvátne komunikuje – bez ostychu.
Uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých medziľudských vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu.
Je schopné prezentovať sa a hovoriť na verejnosti.
Nepoužíva vulgarizmy.

Sociálne a interpersonálne kompetencie

Vie pracovať a komunikovať v skupine.
Vie pochopiť druhého a pomôcť mu.
Používa základy slušného spoločenského správania.
Podieľa sa na vytváraní príjemnej atmosféry v skupine.
Upevňuje dobré medziľudské vzťahy.
Podieľa sa na vytváraní pravidiel práce.
Uvedomuje si zodpovednosť a dôsledky svojho správania.
Váži si sám seba, svoje zručnosti, ocení prednosti druhých.
Vníma nespravodlivosť, agresivitu, šikanovanie.
Ovláda svoje jednanie v skupine a zároveň rešpektuje názory a správanie iných.
Prejavuje úctu k rodičom, starším ľuďom.

Kultúrne kompetencie

Cení si a rešpektuje kultúrno – historické dedičstvo a ľudové tradície.
Je otvorený podieľať sa na kultúrnych podujatiach.
Ovláda základné pravidlá s úpravou zovňajšku človeka.
Prehlbuje estetické cítenie.

Občianske kompetencie

Uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti.
Uvedomuje si svoje práva a povinnosti.
Získava zdravé sebavedomie a sebadôveru, buduje svoj pozitívny sebaobraz.
Má prirodzený rešpekt ku starším ľuďom.
Pracovné kompetencie
Organizuje svoju prácu.
Preberá zodpovednosť.
Prispieva k práci skupiny.
Dodržiava pravidlá bezpečnosti.
Pristupuje zodpovedne k výsledkom práce.
Rozvíja manuálne zručnosti.
Rozvíja predstavivosť, fantáziu, kreativitu.
Rozvíja sebaobslužné činnosti potrebné pre praktický život.
Udržiava poriadok.

Špecifické kompetencie

Dodržiava základné hygienické návyky.
Rozlišuje druhy oblečenia.
Používa toaletu.
Dbá o úpravu zovňajšku.
Pripraví si lôžko.
Orientuje sa na stole.

Výchovné štandardy žiaka ŠZŠ

V prílohe 2.

Školský klub

Charakteristika

Výchovno-vzdelávacia činnosť v klube sa uskutočňuje v ranných hodinách a popoludňajších hodinách počas pracovných dní. Pri uskutočňovaní výchovno-vzdelávacej činnosti v klube sa dodržiava pravidelné striedanie oddychovej a záujmovej aktivity dieťaťa s aktivitou súvisiacou s prípravou na vyučovanie.

Výchovno-vzdelávacia činnosť klubu sa uskutočňuje ako pravidelná aktivita podľa výchovného programu klubu,

Výchovný plán ŠKD

Kompetencie dieťaťa ŠKD:

Kompetencie učiť sa učiť

riešiť nové, neznáme úlohy a situácie
prejavuje záujem o nové informácie

Komunikačné kompetencie

rozvíja si komunikačné schopnosti v oblasti moderných informačno – komunikačných technológií
zrozumiteľne vyjadruje a obhajuje svoj názor

Sociálne kompetencie

vlastným postupom rieši jednoduché konflikty
efektívne spolupracuje v skupine školského klubu detí
uvedomuje si potreby žiakov a osôb so zdravotným postihnutím

Pracovné kompetencie

prejavuje samostatnosť vo vypracovávaní domácich úloh
prijíma nové informácie a poznatky
plánuje a hodnotí svoje činnosti
ovláda jednoduché manuálne zručnosti a samoobslužné činnosti potrebné pre praktický život
rozvíja manuálne zručnosti

Občianske kompetencie

prejavuje úctu k rodičom a k starším
uvedomuje si potrebu prijatia zodpovednosti za svoje správanie

Kultúrne kompetencie

prijíma kultúrne podnety
je otvorený podieľať sa na kultúrnych podujatiach v skupine školského klubu detí kultivuje svoj talent

Výchovné štandardy ŠKD

V prílohe 2.